

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre 6 kor. — fl.	Félévre 9 kor. — fl.
Negyedévre 3 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és leptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Család és iskola.

A család és iskola, bármennyit irnak és beszélnek róla az emberek, csaknem idegen egymásra nézve. Az iskola szakadatlanul panaszkodik, hogy a család magára hagyja, nehéz feladatának megoldásában nem támogatja. — Az iskolai értesítők a legalsóbb foku iskolától a felsőbb fokig ettől a panasztól viszhangzanak. A szülői házban viszont az a panasz, hogy az iskolának nincs meg a kívánt hatása a gyerekekre.

A legtöbb gyermek a szülő támogatása nélkül arra sem képes, hogy az osztályát kielégítő sikerrel elvégezze (különösen a középiskolában.)

Most, az iskolaév elején érdemes fölvetni a kérdést: tulajdonképpen melyik félnek van igaza? Mind a kettőnek igaza van, de az igazság egyik fél részén sincs.

Való az iskolának az a vádja, hogy a szülei ház felelőségteljes munkájában kellőképpen nem támogatja, sőt nem egy esetben hatásának lerontásán munkálkodik. Ámde az érdeklődésnek ez elégtelenségéért a felelőség nem csupán a szülei házat, de az iskolát is terheli, mert az iskola tulságos sokat vár a szülei háztól, a nélkül, hogy ezt tevékenységében irányítani törekednék. Ha tehát az iskola támaszt vár a családtól, ne maradjon a meddő panaszkodás terén, hanem közeledjék szeretettel és bizalommal; ne a szülőkkel, hanem az apával, az anyával álljon szóba.

A panaszkodó másik fél szintén hibás, hibásabb az iskolánál. Mert az iskola csak egy alapjában erkölcsi kötelességet nem teljesít, de a család a természet parancsoló szavát szegi meg, a midőn a gyermekkel nem törődik, az iskolát teljesen magára hagyja. A szülők nagy része ismeret-

terjesztő gyárnak nézi, sőt sok ennél is kevesebbnek: a könnyebb megélhetéshez utat nyitó bizonyítvány-műhelynek tekinti az iskolát.

Az ilyen szülő rá se gondol, hogy az iskola földadata az ismeretnyújtás mellett tulajdonképpen a gyermek, az ifju akaratának irányítása s megerősítése. — Erre pedig a legcélszerűbb ut a kötelesség útja.

A kötelességérzet kifejlesztése a legmértőbb örökség, amit a szülő gyermekének adhat. S éppen ez az, amire a szülők általában nem törekszenek. Nem kísérik figyelemmel a gyermek tanulását, nem segítkeznek benne. A gyermek ekként magára hagyva, elernyed, egy-egy elmulasztott kötelesség hanyatlásának kiinduló pontjává lesz.

Az el nem készített feladat megnehezíti, sokszor lehetetlenné teszi az összefüggésnél fogva a következőnek elkészítését és a

A hülye.

Irta: **Herman Heyermans jun.**

A Mops zavaros, kicsi lelkében valami jóleső érzés lopta be magát. Örült, hogy kikerülhet a városi gyerekeket. A nagy öröm széles mosolyban olvadt fel az arcán, mikor befordult egy félreeső fasorba.

Mopsnak csak apja volt már; édesanyja régen kint pihent a dűledező temetőfal közelében. Mopsnak kicsikorában me-revgörcei voltak s az emberek úgy mondták, hogy attól lett olyanná, amilyen. Szegény Mops! Baja nem volt veszedelmes, de nagyon, nagyon elrutította szegényt. A szemei merevek, üvegesek voltak, az arcza folytonosan torzképekre rándult s az alsó ajaka egészen lelógott, Hülye volt szegény.

Hanem azért Mops még sem volt egészen haszontalan teremtes. Oh nem! A háztartást egészen jól rendben tartotta például. Pedig még csak 15 esztendő volt. És úgy tudott dolgozni, hogy szinte égett a munka kezei alatt. Nem volt nyugta,

amíg nem ragyogott minden a házban és a konyhában. Máskor meg órákig el tudott ülni apatikus tétlenségben a ház előtt, sem mire sem gondolva.

Legjobban szeretett azonban sétálni. Elbolyongni a faluból, ki a mezőkre, ahol a gyerekek nem dobálják meg és nem kiabálnak utánna gunyveveket.

Mops tehát befordult a mellékfasorba... bizonytalan, hibbanó lépésekkel mérte a keskeny erdei utat, nagy, esetlen cipői szürkék voltak a portól és hosszú, csontos kezei csaknem a térdét verték, amint ideoda lóbázta őket menésközben.

A fordulónál egyszerre rémülten megállott. A szive úgy dobogott, hogy majd megfulladt tőle. A falu felé vezető széles országút felett két borzalmas dolgot látott, amely értelem nélküli lelkét egészen megzavarta.

A hold... Ilyennek még sohasem látta a holdat. Olyan volt, mint egy vértömeg. Vörös... vörös... irtózatosan vörös!... Pedig a hold kellett, hogy legyen... más

nem lehetett... De ilyen félelmes, ilyen véres!...

Szegény Mopsnak le kellett az ut szélén ülnie, mert úgy reszketett a félelemtől, hogy a lábai nem vitték tovább.

És ez a borzalmas holdvilág, az a rettenetes, véres gömb nem volt elég.

Nem. Még valami sokkal borzalmasabb dolog is látszott az égen. Egy csillag. Olyan csillagot Mops még sohasem látott. Nagy volt és fehér... egészen hófehér. És az a csillag mozogni látszott. Egy darabig előre, aztán fölfelé, majd ismét a mélybe bukott, végül pedig hátrafelé repült.

— Istenem! Istenem! — rebegte Mops — egy csillag elszabadult...

Egyszerre emberi hangok hallatszottak. A közelben gyermekek nevetgéltek és ug-rándoztak.

Mops felállott.

A fasorból egy sötét alak vált ki. Kries volt, a szomszédjuk fia. Mops megismerte a fehérsapkájáról.

Mops elébe szaladt.

Szezon

beálltával van szerencsém a nagy óra-raktáromra és javító-üzletemre felhívni, a hol rak-érdemü közönség figyelmét szolid táron tarok legszöbb kivitelü saját harang (kong) hangú inga, ébresztő és valódi schvezi zsebórákat. Javitok minden-nemü órát, ütő inga órát harang (kong) hangúra átalakítok. Kérem a nagyérdemü közönség szives pártfogását, kiváló tisztelettel:

WOLFRAM FERENCZ.

órák és ékszerkereskedő, Egyház tér 3. sz. Ev. ref. nagy templom jobb oldalán

gyermek azon veszi magát észre, hogy összecsap feje felett az ár, képtelen dolgát elvégezni. Lassanként elvesz önbizalma is. Kézdiani, hogy ő valóban olyan képtelen, mint amilyenek mondják. És csuszik az osztályokon (na ugyan meg nem szokik), holott szellemi képességénél fogva emelt fővel járhatna. Így válik belőle az akarat bénája, aki kötelességét a társadalomban sem igen veszi komolyan.

Azért a szülők ne hagyják magukra gyermekeiket. Ellenőrizték őket otthon végzett munkjukban, legyenek segítségükre. Akik nem tudnak, ám — hacsak nem lehetetlen — tanulják meg a segítségnek módját. Kövesék a Legouve történeteinek egyikében megörökített francia anya példáját, aki megtanult latinul, csak-hogy gyöngé diák fiát taníthassa. Nem kis dolog ez, minthogy az akarat dolga egy sem kicsiny, de nagy jutalom jár érte: a család biztosított jövője.

A pozsonyi kiállítás.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap nyílt meg a közönség óriási részvétele mellett Pozsonyban a gazdasági egyesületek országos szövetsége által rendezett II-ik országos mezőgazdasági kiállítás.

A tornacsarnok előtti tér volt a megnyitási ünnep színhelye. Ott álltak emelvényen Frigyes főherceg, a kiállítás védnöke, Izabella főhercegnő és leányai. Darányi Ignác, földművelésügyi miniszter beszédet

intézett Frigyes főherceghez, kérve őt, hogy a kiállítást nyissa meg. Frigyes főherceg egy lappalról olvasta föl megnyitó beszédét.

Ezt a beszédet egyáltalában nem lehetett megérteni, mert a főherceg egyáltalában nem tud magyarul, még olvasni sem. Mind amellet megértették a tagok rendjei, hogy a kiállítást a főherceg megnyitotta, mire megkezdte a főherceg körútját a kiállítás területén.

A védő körútja.

A menet élén Kutsera, Pozsony város főkapitánya haladt.

Azután következett a főhercegi pár és kísérete. A főhercegné mellett Széll Kálmán miniszterelnök, Frigyes főherceg mellett Darányi miniszter haladt.

Először is a borászati és szőlészeti pavillont tekintette meg a főhercegi pár, ahol Engelbrecht Károly csoportelnök és dr. Drucker Jenő csoportbiztos szolgáltak felvilágosítással.

A nagy iparcarnokban iparunk egyes ágai nagy fejlődést mutatnak; de sajnos, oly iparcikkek hiányoznak, a melyekkel bátran felvehetjük az egész külfölddel a versenyt. — Műszereszek alig állítottak ki valamit.

Leghatalmasabban van képviselve a gépipar. A gazdasági gépek sokasága és minősége a világ bármely gazdasági kiállításával bátran veheti föl a legnagyobb versenyt.

Hatalmas területet foglal el a magyar gazdasági gépgyár r.-t. kiállítása is. Ez a gyár tudvalevőleg speciálitásként üzi a cséplő-készletek gyártását, még pedig oly sikerrel, hogy csaknem teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat. A magyar iparnak nagy diadala volt, mikor a magyar gazdasági gépgyár néhány év előtt az ezredik cséplőgarnitúrát produkálta. A gazdák érdeklődéssel keresik föl a gyár tanulságos, szép kiállítását.

A főhercegi pár is érdeklődéssel nézte meg az expozíciót. Darányi miniszter bemutatva Frigyes főhercegnek Kellner vezérigazgatót, a kivel a főherceg huzamosabb ideig elbeszélgetett, figyelemmel hallgatván az igazgató magyarázatait. Különösen érdeklődött a főherceg egy uti gép iránt, részletesen megmagyaráztatván magának annak szerkezetét, előnyeit. Megkérdezte

azután, hogy a gyár hány munkással dolgozik, mik a főbb piacjai és mily gépek gyártásával foglalkozik még. Végül Frigyes főherceg elismerését és köszönetét fejezte ki Kellner vezérigazgatónak és azután eltávozott.

A főherceget mint kiváló gazdát, fölötte érdekelte az állatkiállítás. Hosszasabban nézték meg a ló, a szarvasmarha kiállítását.

Itt több időt töltöttek és különösen Széll Kálmán híres rátóti tenyészetének bemutatott remek példányaiban gyönyörködtek, nyolcz bika, négy tehén, tizenkét üsző van bemutatva a híres simmenthali tenyészanyagból, a pinzgauai fajt Pálffy Miklós malaczkai, a mollthalit gróf Winckbeim gerlai uradalma mutatta be. Ezenkívül több megyéből a kisgazdák kollektív kiállításai győzték meg a nézőket a nagy fejlődésről.

Gazdag volt a sertéskiállítás yorkshirei, polland chinák s egyéb külföldi fajok mellett, hazai mangalibákban. A juhkiállítás mellett a baromfi kiállítás vonzott sok nézőt, itt volt a legnagyobb anyag 4000-re menő, az új tenyésziránynak nem kis győzelmét jelentve. Itt Teleky Józsefné grófnőt a baromfitenyésztők orsz. egyesülete elnök-nőjét mutatták be, aki felvilágosításokkal szolgált.

Izabella főhercegnő pavillonjának megtekintése után a főhercegi család a korzón várakozó udvari fogatokra ült s onnan palotájukba hajtattott. Itt a meghívott vendégek számára dejeuner volt.

A főhercegi pár távozása után a kiállítási csarnokokat ellepte a tengernyi nép.

Ma este volt az Izabella-korzó megnyitása; a kiállítás területét fényesen kivilágították ez alkalomra.

Egyház és iskola.

Egyházkerületi választások.

Némethy Lajos és Bacsoni Lajos halála folytán üresedésbe jött a tiszántúli egyházkerület egyik tanácsbírói és világi aljegyzői állása. Az egyházak nagyrésze már beküldte az új jelöltekre adott szavazatát, mikor e hó 15-én, hétfőn bontanak fel a kerület püspöki hivatalánál.

— Kries — mondta neki dadogva — láttad már a holdat?

— A holdat? Hát mi van a holddal, te bolond? — válaszolt a fiu csufolódva.

— Nézd, nézd! — mutatott Mops félénken az égre. — És nézd azt a csillagot... elszabadult.

A fiu tudta, hogy a közelben a városi gyermekek sárkányt eresztettek föl, amelynek farkára egy lámpást kötöztek s a szegény hülye attól remeg, azt nézi elszabadult csillagnak. Hanem azért a parasztyerekek durvaságával mulatott a szegény Mops vergődésén és még fokozta a szerencsétlen elborult lelkében a névtelen félelmet.

— Haj, haj — mondta a fiu — ez bizony nagy baj Mops. Ott egy csillag elszabadult és az le fog esni. Jó lesz, ha vigyázol magadra Mops, mert ha az a fejedre talál esni, akkor nem igen látod többet az apádat. Én megyek is dolgozni, mert nem nagyon szeretnék belekóstolni. Tanácslom neked Mops, menj te is bába és dugd a fejed a párnád alá.

— Nekem nincs párnám — mondta a hülye — és mereven az égre bámult.

— No, akkor vigyázz, ha az leesik — mondta a fiu és kaczagva tovább szaladt.

— Ha az leesik... rebegte Mops... csak a holdba ne essen...

Mops futni kezdett. Az uton találkozott a városi gyermekekkel, akik finom ruhában j rnak és nem dolgoznak, nyáron pedig ide jönnek a faluba és Mopsot dobálják kavicsokkal meg sárral és csufolódnak vele, vagy meg is verik, ha elfogják.

A hülye félt a gyermekektől és el akart futni mellettük.

— Hé Mops — kiáltotta utána az egyik. Még mindig nem vagy ágyban?

— Hová sietsz Mops? — kérdezte egy kis leány!

Sietek dadogta a hülye — szerencsétlenség lehet.

— Az a csillag... nézd leesik...

— Hü — kaczagott a kis béka, aki szintén tudta a sárkány históriáját — ebből bizony szerencsétlenség lehet.

— Lehet... lehet — dadogta Mops — vajjon mind a csillagok rosszul vannak felakasztva?

— Dróton lógnak — vihogott a kis lány és ott hagyta a hülyét.

Mops haza futott. Az édes apja még nem volt otthon. Reszketve gyújtott lámpát, befüggönyözte az ablakokat és levetkezett.

— A lámpát... nem... nem fogom eloltani — dühnyögött magában — nem lehet tudni...

Bemászott az ágyba és a takarót egészen magára huzta. A foga összeverődött a félelemtől és a testét kiverte a hideg veríték.

Ha leesik... ha leesik... ide a ház fedelére... keresztül tör a fedelet, a padlást... ide esik az ágyra... milyen világosság lesz... tűz... tűz...

És a szegény megzavart lelkü hülye elkezdett imádkozni:

— Istenem... Istenem... tartsd jól a csillagot... kérlek... Istenem... kérlek...

Saját termésű teljesen érett csemege szőlőt

legelőnyösebb áron ajánl **CSANAK JÓZSEF** kereskedése.

==== Nagyban vevőknek külön engedmény. ====

Dr. Kérészy Zoltán székfoglalója. A debreczeni főiskola ez évi rektora, dr. Kérészy Zoltán egyetemi magántanár, tegnap délelőtt tíz órakor olvasta fel igazgatói székfoglaló értekezését a főiskola disztermében. A diszterem földszintjét és karzatát az akadémiai ifjuság százai töltötték meg. Az első padsorokban a főiskola teljes tanárkara és intelligens közönség helyezkedett el. Dr. Kérészy az egyházpolitikai rendszerekről írott mélyreható tanulmányát olvasta fel. A tanulmány azon terjedelmes egyházjogi műnek részlete, melyen Kérészy dr. több év óta dolgozik s mely e hó végén hagyja el a sajtót. — Becses, jogforrásilag nagy értékű s ami fő, könnyen érthető passzusai vannak az értekezésnek, melyet állandó figyelemmel hallgattak a megjelentek. Az új rektort, ki a főiskola egyik legkiválóbb tanára, sokan üdvözölték rektorrá avatása után. Az ünnepségen az egyházkerületet Kiss Áron püspök képviselte.

Ifjúsági választások a főiskolán. A főiskola ifjúsága teljes számban együtt lévén, megkezdte az igazi korteskedéseket. A jelvények viselésének szezonja elérkezett, itt vörös, ott fehér toll, a gomblyukokban fehér és zöld szalagok. A joghallgatók segítő egyesülete elnökségére két jelölt van: Ozory István és Milotai István harmadéves jogászok. Mindkét jelölt egyaránt rokonszenves az ifjuság előtt, de Ozory megválasztása csaknem bizonyos. A választás e hó 16-án lesz. — Az olvasó egyesület könyvtárnoki tisztét: Vida Zoltán harmadéves jogászt választják meg az akadémiai polgárok. A választás 17-én fog megtörténni.

A kollégium tanévmegnyitása. Tegnap reggel kilencz órakor volt a főiskola összes tanszakaira a tanév ünnepélyes megnyitása. A gimnázisták és felsőbb tanulók beláthatatlan tömege lepte el a nagytemplom padjait. A diákok tanáraik vezetése alatt jelentek meg. Közönség is nagyszámmal volt jelen. Az ünnepély a „Jövel Szentlélek Uristen“ című zsoltárral kezdődött, amelyet a közönséggel együtt több mint ezer diák énekelt. Majd Csiky Lajos fogházi lelkész tartott emelkedett hangú buzdító beszédet az ifjusághoz, melynek zsoltáréneke zárta be az ünnepséget. — A gimnáziumban ma kezdődnek meg a előadások, a főiskolán csak e hó 15-én.

Lelkészképeségi vizsgák. — Huszonöt fiatal segédlelkész, megannyi reménysege a református egyháznak, áll holnap a lelkészképeségi vizsgák bíráló bizottsága elé. — A vizsgákra ma délután jelentkeznek a jelöltek, bemutatván képesítő okmányaikat az egyházkerület püspökénél. A vizsgák két napig tartanak.

A főiskola ifjúsági egyletei. Az állami főreáliskola ifjúsága választás útján tegnap töltötte be az ifjúsági önképzőkör tisztségeit. Elnök lett Nadasdi Dániel, főjegyző Hegedüs György, aljegyző Tóth Árpád, pénztárnok Naumann Jakab. A felügyelő tanár továbbra is Dr. Kardos Albert lesz. — A tornakör elnöke Kovács István, titkára Suba István, pénztárnoka Antalffy Lajos lett.

Javító érettségi vizsgák. Most folynak a javító és pótló érettségi vizsgálatok középiskoláinkban. A református főgimnáziumban ma és holnap tartatnak a vizsgálatok, amelyeken Nagy Gyula országos levéltárnok, mint a kormány, és Dóczy Imre középiskolai felügyelő, mint az egyházkerület képviselője elnökölnek. — Az állami főreáliskolában pénteken, 12-én lesznek a javító érettségi vizsgák.

ÜJDONSÁGOK.

A debreczeni Kossuth-ünnep.

A nagybizottság ülése.

Debreczen, szept. 10.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap délután 5 órakor a nagybizottság ülésezett a városháza termében a Kossuth ünnep ügyében. Az albizottságok által kidolgozott programot vették tárgyalás alá és hagyták helyben. Változtatás a már ismertetett programon aligha fog történni, abban a sorrendben folyik le az ünnepség, a mint megállapították. Jó hatást tett a bizottságra annak a híre, hogy a lakosság minden külön felhívás nélkül kivilágíttatja ablakait. A tegnapi ülés lefolyásáról tudósítunk az alábbiakat jelenti:

A gyűlést délután 5 órakor tartották meg a városháza nagytermében. Jelen voltak: Komlóssy Arthur elnök, Bészler Károly, Körner Adolf, Varga Lajos dr., Orokocsi Végh János, Mayer Emil, Bakonyi Samu dr., Váczy János, Tóth Kálmán és Szabó Kálmán.

A bankett ügye.

A nagy bizottság első sorban az ünnepi bankett ügyét rendezte. Határozatba ment, hogy tekintettel az ünnepségek gyors menetére, az ünnepi lakomát nem délben, hanem este tartják meg a Dobos-pavillonban. Az esti bankett étlap szerint megy végbe. Itt csak azt jegyezzük meg, hogy attól félünk, hogy az esti bankett részvétel hiánya miatt nem lesz majd olyan, mint a minő a déli lett volna.

A diszközgyűlés programja.

A diszközgyűlésen, mint utólag határozatba ment, Puky Gyula főispán elnököl. A meghívást is a főispán írta alá, a mely egész terjedelmében a következő:

Meghívás Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottságának halhatatlan emlékü nagy hazánkfia Kossuth Lajos születése 100-ik évfordulója alkalmából folyó 1902-ik év szeptember hó 17-ik napján, szerdán délelőtt 10 és fél órakor a városháza nagy tanácstermében tartandó diszközgyűlésre. Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Bakonyi Samu városi törv. hatósági bizottsági tag
3. Felolvasás és a diszközgyűlés tudomására hozatala a Kossuth Lajos emléke megörökítésére vonatkozó közgyűlési határozatoknak.
4. A diszközgyűlés berekesztése és hitelesítése.

Debreczen, 1902. szeptember hó 8.

Puky Gyula.
főispán.

Szózat a polgársághoz.

Lendületes szavakban hívja fel a városi tanács a polgárságot a 17-iki ünnepen való részvételre. A felhívás, a mely nem sokára falragaszokon is olvasható lesz, a következő:

Polgártársak!

A magyar haza és a magyar nemzet egyetértő akarattal és a legnagyobb kegyelettel üli meg hazánk legdicsőbb fia: Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját...

Az országszerte lefolyó ünnepségek bizonyára méltók lesznek a magyar nemzet nevéhez és a halhatatlanságba költözött Kossuth Lajos szelleméhez...

Igen, Ó a halhatatlanságba költözött és bár nemes alakját eltakarja előttünk a márványlap, de szelleme, lámléleke és példátlan honszerelme itt él közöttünk, míg nemzet él e hazán...

Egész élete a köteleesség hű teljesítése volt... Öndicsőségét nem kereste s szíve csak a nemzetért dobogott... Nagy maradt örömben és buban, a dicsőség óráiban s az elnyomatás sötét napjaiban és oly következetes, melyhez hasonlót nem mutatnak fel a történelem lapjai...

Új viszonyokat, új világot teremtett elméjének és honszerelmének kettős teremtő erejével... szabaddá tette az elnyomott hazát... Apostola lett a lelkiismereti szabadságnak... az egyenlőségnek... testvériségnek és védelmezője az emberi jogoknak, melyektől megfosztottan sorvad Árpád népe e hazában...

Hazaszeretete csudákat művelt... Riadózára ezek és e rek siettek a haza védelmére... A gyermek ifju fegyvert fogott, az apák családi tüzhelyüket oda hagyva, félistenek gyanánt küzdöttek és Kossuth Lajos látva szavainak gyújtó hatását, leborult lélekben a nemzet nagysága előtt...

Ha Kossuth Lajos nincs, ma talán nem volna magyar haza és a nemzet sirja fellett tombolnának ellenségeink, kik halálunkért nemcsak az erőszak fegyverével harcoltak, hanem pusztulásunkért imádkoztak is...

A magyar nemzet dicsőségének: Kossuth Lajosnak emlékezetét üli Debreczen szab. kir. város folyó hó 17-én. Ünnepi kegyelettel kétszeresen, mert a haza legnagyobb fia korszakalkotó működésének egyrésze e nemes város falai közt zajlott le... Ünnepi a magyar szabadság kivívásának vezérét és apostolát, ki évszázadok sohajaiból és a szenvedő magyarság könnyeiből támadt életre a magyar nemzet megmentésére s a szabadság diadalára...

Legnagyobb hazánkfia születésének századik évfordulója előestélyén örömtüzek gyulnak ki a város határában s ugyanakkor, azaz szeptember 16-án este 7-8 óráig gyuljon ki minden ablakban a megemlékezés világa. Uszszék tündéri fényben e nemes város, mely egy félszázaddal ezelőtt falai közt látta világítani, melegíteni és lelkesíteni honszerelmi fényével a szabadság lángoszló pát...

Polgártársak! Hazafiui szeretettel kérünk benneteket, hogy e nagy napon, a visszatérő emlékezés ezen kegyeletes óráiban lobogózzatok fel házaitokat és világítsátok ki ablakaitokat. És ott a szabadság és kegyelet örök fényét jelképező világok mellett küldjétek egy fohászt a magyarok Istenéhez, ki a sokat szenvedett hazának egy olyan vigaszt lást és dicsőséget küldött, mint Kossuth Lajos...

Emlékezetünk ünnepe legyen komoly, fenséges és magasztos... Legyen ez ünnep a hazaszeretet fényes ünnepe s teljesen méltó ahoz a halhatatlan névhez, melyről

Megnyilt Asztalos József divat és rőfös áruk raktára

Debreczen, Kossuth-utca Legnagyobb választék! Legujabb kivitel! Csak elsőrendű gyártmány! 15 frt. vásárlás után, — még ha részletekben is, — hazai hirneves írónktól egy szép kötésű könyv díjmentesen

elmondhatjuk: semmi sem hiányzik ez Ő dicsőségéből, csak Ő hiányzik a mienkből...

A szöveget felolvasták a bizottság tegnapi ülésén és egyhangu helyesléssel fogadták.

A megállapított programra a bizottsági tagok egy és más észrevételt tettek ugyan, de nagyobb változás nem történt. A gyűlés fél 7 óra után ért véget.

* **Személyi hír.** *Tisza* István gróf, a nagyszalontai egyházmegye ujonnan beiktatott főgondnoka tegnap feleségével együtt Debreczenben időzött.

* **Debreczeniek az orvos kongresszuson.** Felségesen szép idő kedvezett a Tátrafüreden vasárnap tartott országos orvosi kongresszusnak s így nem csoda, ha a magas Tátra regényes bércei köz é igen nagy számmal gyűltek össze hazánk orvosai. — Debreczenből dr. Ujfalussy József, dr. Bruckner Ernő és dr. Nájel Zsigmond vettek részt a kongresszuson, melynek elnökei dr. Kétly tanár, udvari tanácsos és gróf Csáky Zénó főispán voltak. — Gyűlés után 400 terítékű diszebéd volt Uj-Tátrafüreden. Jövő évre a kongresszust Kolozsvár hívta meg. Hát a nagy magyar alföld metropolisa — Debreczen, mikor gondol erre?

* **A debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet bora Angliában.** Emlékeznek olvasóink arra, hogy a májusban Magyarországon járt angol gazdák tanulmányutjukban Debreczent is és itt a debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet telepét is meglátogatták. Ezen alkalommal a szövetkezet borait az angol gazdákkal megízleltette, mely borkóstolásnak eredményeképpen e napokban érkezett Angliából az első megrendelés, melyben az Ezerjóból úgy üvegezve, mint hordósan, nagyobb próbaküldemény indittatik Hamburgon, Harwichon át Angliába, Essex megyébe, a mi mindenesetre a debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet egy újabb örvendetes sikere.

* **Jönnek a honvédbakák.** Sok bánatos anya, sok szerelmes leányzó szívének kedves az a hír, hogy bakáink pár nap múlva itthon lesznek. A 3-ik honvéd gyalogezred most Tenke mellett gyakorlatozik. Szombaton, 13-án lesz az általános lefúvás s az ezred három napi menetelés után hazatér. A kiszolgált katonák már a lefúvás napján elhagyják az ezredet.

* **Személyi hírek.** Dr. Wekerle László, Máramarosmegye tanfelügyelője Debreczenben időzik. — Palotás Fausztin százados, a nagyváradi honvéddapród iskola tanára, a jeles író, tegnap Debreczenbe érkezett. — Nagy Gyula, országos levéltárnok Debreczenben időzik.

* **Debreczenben minden poros.** A portengerben fekvő Debreczenben vagy akár vagy sem, sok port kénytelen az ember lenyelni. Az utcán bárhova megy az ember, mindenütt portenger veszi körül s egész nap jóllakhatik vele. Eddig azt hittük, hogy csak az utcán felszálló port kell lenyelniünk, de ujabban vesszük észre, hogy csalódtunk, mert egyesek jóvoltából az asztalunk mellett is élvezhetjük. Vannak ugyanis akik a vágóhídon leölt állatot fedetlenül szállítják végig a poros uton s mire haza-

érnek vele, annyira ellepi a por, hogy azt lehetetlen többé tisztára mosni. Ezen a bajon akar segíteni a rendőrség, mikor teljes erejéből igyekszik érvényt szerezni annak a városi szabályrendeletnek, mely szigorú büntetés terha alatt tiltja a leölt állatoknak a poros uton való latakaratlan szállítását. Ily nemű kihágás miatt több egyén ellen indították meg a büntető eljárást.

* **Szabó Kálmán sikere a pozsonyi kiállításon.** Szabó Kálmán debreczeni gyógyszerész és szikvizgyáros a pozsonyi mezőgazdasági kiállításon szálló-szállító kosarakat állított ki. A pompás és praktikus kosarak feltűntek Frigyes királyi hercegnek és Széll Kálmán miniszterelnöknek a kiállítási séta alkalmával. Hosszabb időt töltöttek a debreczeni találmány előtt s bemutatatták magoknak a jelenlevő Szabó Kálmánt. Ugy a királyi herceg, mint Széll miniszterelnök huzamosan beszélgettek Szabó Kálmánnal, megdicsérték találmányát és kézfogással bucsúztak el a derék debreczeni gyógyszerésztől.

* **Magyar név.** Kankol János debreczeni lakosok s kiskoru Jenő és László fiai nevüket 92,704. számú belügyminiszteri engedéllyel *Sebes*-re magyarosították.

* **A lámpionos menet.** A Kossuth-ünnepélyt rendező bizottság világitási albizottsága ma d. u. 5 órakor, a város háza kistanácstermében Boczán Elemér elnöke alatt ülést tart. Az ülésen, melyre az összes egyesületek és társulatok vezetőit meghívták, különösen a lámpionos menet szervezését fogják megvitatni.

* **A honvédhuszárok itthon.** A debreczeni honvédhuszár ezred, mint bennünket értesítenek, tegnap befejezte a 30 napig tartó hadgyakorlatokat és most már utban vannak haza felé. Szabadkáról külön vonattal indultak el és 11-én, csütörtökön reggel fognak Debreczenbe érkezni. Délután 2 órakor már megkezdődik a lókiosztás.

* **Correpetitor,** izraelita vallású 2 elemistához felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Nehány napi szünet után tegnap újabb öngyilkosság történt. Ezuttal egy Harsányi János nevű 19 éves hetes akart megválni az élettől. Németh András vendéglősnél szolgált a Dobos-pavillonban, a hol könnyelműsége miatt sok kellemetlenséget okozott. Keze alól sokszor elvesztek a rábizott tárgyak. Gazdája gyanakodni kezdett, megfigyelték és az enyves kezű hetest tetten érték. A büntetéstől való félelem és a szegyen kergették a halálba. Tegnap délután marólugot ivott, hogy a halálban keressen menedéket. Szándéka nem teljesült, tettét még elég korán észrevették, a kórházba szállították. A gyorsan alkalmazott ellenszernek köszönhető, hogy rövidesen tulesett minden veszélyen s néhány nap múlva elhagyhatja betegágyát. Harsányi János két levelet is hagyott hátra, melyben főnökétől és édes apjától bocsánatot kér, hogy öngyilkossá lett, de ballépése miatt a

rá várakozó szegyet nem tudta elviselni. Az esetről a rendőrség jegyzőkönyvet vett fel.

* **Megbüntetett háztulajdonosok.** A háztulajdonosok hanyagsága miatt csinos összeggel fog gyarapodni a városi szegényalap. Egy szabályrendelet ugyanis arra kötelezi a háztulajdonosokat, hogy saját házuk előtt a gyalogjárót a nyár folyamán minden reggel hét óra előtt felseperessék és locsoltassák. Ez ellen nagyon sokan vétének s a rendőrséghez eddig már több mint kétszáz háztulajdonost jelentettek fel a rendőrök, ami körülbelül hatszáz korona jövedelmet jelent a szegényalap javára. Ha ez sokáig így tart, a szegényalaphoz rövidesen gazdagalap lesz.

* **A Csapó-utca kövezete.** Panaszos levél érkezett szerkesztőségünkhöz. Egy Csapó-utcai lakos azt mondja el a levélben, hogy a Csapó-utca elején a kocsit kövezete annyira megromlott, hogy a teherkocsik nem képesek rajta közlekedni. Erre a botrányos állapotra felhívjuk a főmérnök figyelmét.

* **Tűzoltók gyakorlata a kistemplomnál.** A koránkelő embereknek, a kik a vénasszonyok nyarának pompás reggeleit élvezni szokták, nem mindennapi látványban lesz ma reggel 5 órakor részük. Ebben a kora hajnali órában, a mikor még csak a munkás emberek, zöldségárusok és más korán kelő, aranyat kereső — de nem találó halandók mozognak a korzó aszfalt járóján, érdekes gyakorlatot tartanak a tűzoltók a kis templom tornyán. Publig Ernő h. főparancsnok vezeti a gyakorlatot, melynek terve ez: Ég a kistemplom tornya! A lángok alólól támadták meg a harangokhoz vezető lépcsőt. Annyira még nem terjedt el a tűz, hogy egy kis erőfeszítéssel fel ne lehessen törtetni két-három tűzoltónak, de a harangozó már nem tud lemene-külni. Két tűzoltó felrohan a torony felső részébe, a vasut felőli ablakhoz mászókötelet erősít, azon leereszti a harangozót. Aztán maga menekül, ugyancsak azou az uton. A terv maga nem mindennapi s kivétele is nehéz. A tartalék őrség kivételével kint lesz a gyakorlaton az egész csapat. Valószínű, hogy a kora reggeli óra daczára is nagy közönség fogja végignézni a nem mindennapi tűzoltó produkciót.

* **Elkobzott kenyér.** A közel vidékről falusi kenyérral naponként elárasztják a debreczeni piacot, a hol a kenyér igen jó keresletnek örvend. Tegnap azonban olyan valami történt, a mi egy magában képes az eddig táplált jóvéleményt lerontani. Özvegy Pető Sándorné Virág-utca 4. számú lakos tegnap ugyanis a rendőrséghez egy kenyeret vitt, melyet állítólag Bagdács Pálné szoboszlói lakostól vásárolt. A kenyeret dr. Szalay Béla kerületi orvos vizsgálta meg s melyet penészesnek és a fogyasztásra ártalmasnak talált. A rendőrség a bűnjelt képező kenyeret vissza tartotta és Bagdács Pálné ellen a büntető eljárást megindította. Itt emlíjük meg, hogy az utóbbi időben a rendőrséghez beérkezett hasonló természetű panaszok arra indították a hatóságot, hogy az élelmi piacot ezentul több gondnal, nagyobb szigorúsággal és gyakrabban vizsgálják felül.

Legnagyobb választékban Pongrácz Géza papírraktárában Debreczen.

Az összes iskolák részére: Író, Rajzfüzetek és Tömbök, Rajztáblák, Vonalzó, Árpád és Richter-féle körzők
Fiumei rajzpapír, Rajzminiták, Tuschok, Radirgumi stb. Legolcsóbb árakban.

*** A második országos sport-
főnnep.** A D. T. K. E. fényesen sikerült országos versenye után nemsokára újabb versenyekben gyönyörködhetik a debreczeni sport-pártoló közönség. A Polgári Kerékpáros-egyesület ugyanis e hó 28-án, vagy október 5-én országos kerékpárversenyt rendez, a melyre meghívja az ország összes elsőrendű versenyzőit. Az elnökség már megkezdte a versenyek előkészítését.

*** Értekezlet a piaci rend-
tartás ügyében.** Debreczen piaci és vásári szabályrendelete ki volt tűzve a júniusi közgyűlés tárgysorozatára. Némi pótlás végett azonban levették a tárgysorozatról és visszaadták a városi tanácsnak. A vásári rendtartásra vonatkozólag különösen az ipartestületnek voltak aggodalmi. Tegnap ez ügyben Körner Adolf tanácsnok elnöklésével ülés volt a városházán, amelyen az ipartestületet Tóth Kálmán elnök képviselte. Az értekezlet folyamán Tóth Kálmán elnök megtette észrevételeit a szabályrendeletre, amelyet a gyűlés tudomásul vett és elfogadott. Az új rendtartás most már a tanács elé kerül.

* Meghalt a morva csavargó. Pár héttel ezelőtt egy Sinner János nevű, hatvannyolcz éves ember került Debreczenbe. Morvaországból jött a 68 éves öreg ember s végig koldulta fél Ausztriát, fél Magyarországot, míg Debreczenbe jutott. Itt valahogyan pénzre tett szert s a hosszú koplalás után úgy jóllakott sok minden jófajta eledellel, hogy belébetegedett. A sok gyümölcsesevésből előbb vérhast, majd hasihagymázt kapott a szerencsétlen ember. Bekerült a kórházba, hol a gondos ápolás daczára tegnap meghalt. A hatóság megkeresést intézett a halott morvaországi rokonaihoz.

*** Iparosok a kamarai bank-
ketten.** Az ipartestület több ízben kifejezett és becsülendő óhajta, hogy iparosaink mennél nagyobb számban vegyenek részt a kamarai kongresszus ünnepein és bankettjén. Az elnökség ez uton értesíti az érdeklődő iparosokat, hogy a 15-diki diszebédre jegyek 6 koronáért az ipartestület hivatalos helyiségében kaphatók.

* Tegnap halottak. Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Fekete Lajos ev. ref. 3 hónapos, özv. Szegedi Jánosné ev. ref. 73 éves, Lechky Friderika róm. kath. 59 éves, Pap János gör. kath. 16 hónapos, Sinner János róm. kath. 68 éves.

* Hamis fűszer egy debreczeni kereskedésben. Nerhaft Kristóf, a helybeli 7-ik Vilmos huszárezred hadnagya a rendőrség bűnügyi osztályánál súlyos vádat emelt egyik helybeli fűszerkereskedő ellen. Maga a vád elég arra, hogy városszerte feltűnést keltsen. Arról van szó, hogy a kereskedő nagyobb mennyiségű hamisított fűszerárut szolgáltatott ki a katonaságnak, melynek elfogyasztása után az ezred legénységéből többen mint hetvenen súlyosan megbetegedtek. Nerhaft Kristóf hadnagy bemutatta a gyanús fűszer egy

részét, melyet a rendőrség nyomban megvizsgáltatott. A vizsgálatot dr. Szalay Béla kerületi orvos végezte s az eredmény meglepő volt. A Kohn Henrik fűszerkereskedő által kiszolgált paprika közönséges hamisítványnak bizonyult, mely élvezhetetlen és az egészségre rendkívül káros. Az orvosi vélemény alapján Orosz László r. fogalmazó a felmutatott és megvizsgált paprikát bűnjelként lefoglalta és megbizta Bardócz András rendőrbiztost, hogy a Kohn Henrik üzletében még található hasonló árut azonnal foglalja le és kobozza el. Ez az intézkedés azonban már későn érkezett, mert Kohn Henrik értesülve az ellene tett feljelentésről, a megmaradt részt állítólag megsemmisítette. Bardócz nem talált semmit és eredmény nélkül távozott.

*** Bűvészeti előadás a Hungá-
riában.** Carmellini Miksa bűvész és gondolatolvasó ma, szerdán este előadást tart a Hungária Kávéházban. A jeles bűvész nem először fordul meg Debreczenben s ügyességével, gyorsaságával, produktumai érdekességével mindég meglepte a közönséget. Mai előadásának érdekességét növeli még az a körülmény, hogy vele együtt tart előadást Mr. Braun társa, aki az artisták világában a bilincskirály nevet viseli. Carmellini és társa ma esti előadásukat belépő díj nélkül tartják meg. Erre a bűvészeti estélyre remélhetőleg zsufolásig megtelik a Hungária-kávéház diszes helyisége.

* Hajnali tűzilárma A Csapó-
utcai tűzoltó őrtanyát tegnap hajnalban tűzjelzés verte fel. Ugyancsak a Csapó utcai Bihari-féle házból jeleztek tüzet. A tűzoltóság Publig Ernő h. főparancsnok vezetésével azonnal a helyszínén termelt, de dolga nem akadt. A tűzjelzés vak lármának bizonyult. — A Bihari-féle házban ugyanis pékműhely van, itt raktak óriási nagy tüzet, ez vezette félre a tüzet jelzőt. A tűzoltóság csakhamar visszatért a laktanyába.

* Külföldi bevásárlási utamról
ról haza érkeve az ott beszerzett feltűnő szép uri divat különlegességeket ajánlom becses vevőim szives figyelmébe. Fekete Jakab, férfi-divat üzlete és kalap gyári raktára, Debreczen főtér a kistemplom mellett.

TÁVIRATOK.

A pozsonyi gazdakongresszus.

Pozsony, szeptember 9. Az országos gazdakongresszus egyes szakosztályai ma folytatják tanácskozásait. A kivándorlási szakosztályban Sélley miniszteri tanácsos a kormány álláspontját fejtette ki a kivándorlás kérdésében. Az ipari értékesítési szakosztályban Rubinek Gyula javaslatát tárgyalták a kiegyezés kérdéséről illetőleg s határozatul kimondották, hogy csak oly kiegyezést fogadnak el, mely az ország gazdasági érdekeit megvédi, az állatforgalom szabadságát megóvjja és az ipar szabad fejlődését előmozdítja. A birtok politikai szakosztály az adóre-

form dolgában oly elvet jutatott kifejezésre, hogy az adót lehetőleg a jövedelmet szolgáltató tárgyra kell kivetni, nem pedig a jövedelmet élvező személyre s oda kell minden törekvésnek irányulni, hogy semmiféle jövedelem se kerülje el a megadóztatást.

A kiegyezésről.

Bécs, szeptember 9. A király vasárnap délelőtt hosszas kihallgatáson fogadta Körber dr. miniszterelnököt, aki a budapesti tanácskozások eredményéről referált az uralkodónak. Beavattott körök egész biznysággal állítják, hogy a legközelebbi bécsi tanácskozás az összes még fennálló differenciákat elfogják osztani.

A zágrábi zendülés.

Budapest, szeptember 9. Zágrábból jelentik, hogy a zendülés főkolompasai már csaknem mind a rendőrség kezében vannak. Ma délelőtt Kontak Antalt, a zágrábi kereskedelmi kamara alelnökét és Hofer ügyvédsegéjét tartóztatták le, akik több elfogott zendülő vallomása szerint tagjai voltak a zendülést szervező bizottságnak. A megsebesült zendülőket a kórházakból ma átszállították a törvényszék börtönébe. Frank joghallgatót pedig, ki súlyosan sebesült, a törvényszéki rabkórházba vitték.

A ozárné.

Pétervár, szeptember 9. A czárné állapotáról ma a következő orvosi jelentést adták ki: Feodorovna Alexandra császárné egészségi állapotában a múlt héten nem állottak be komplikációk. Ő fenségének ez idő alatt egészen rendes hőmérséke és érverése, valamint jó közérzete volt, most pedig a teljes gyógyulás útján van. Több orvosi jelentés nem fog kiadatni. Ott udvari szülész, Hirs udvari sebész.

Az angol királyi pár tengeri útja.

London, szeptember 9. A királyi pár ma Invergordenben partraszállott és Balmoralba ment, hova 5 órakor érkezett meg. A királyi pár ezzel befejezte a nyugati és északi partvidéken való tengeri körutját. Aberdeuben azt mondta a király, hogy a tengeri ut nagyon jót tett neki.

Zavargások Spanyolországban.

Páris, szeptember 9. A Havas ügynökség jelenti Barcelonából: A tegnapi rendzavarásokat az okozta, hogy a katonaság egy gyűlésen közbelépett, a melyeket a rézművesek tartottak. A mikor a tömeg néhány letartóztatott embert ki akart szabadítani a csendőrség kezéből, a csendőrök a tömeg közé lőttek és egy embert meg-

OTT és MARSCHALL kézi munkák és szabó kellékek raktára.

Különös figyelembe: Női- és férfi divatos, versenyen kívül álló **bőrkeptyük.** Nagy választék fehér, színes kötő-, horgoló-pamut és himző-selymekben. Ruha- és diszszelymek. Rövidárúk, női- és férfi ernyők, kézelők, gallérok, csipkék, szalagok, zsebkendők, harisnyák.

Férfi- és női divatcikkek, keptyük, nyakkendők. Női- és férfi **fehérneműek.**

Debreczen, Kossuth-utca 15.

öltek. Néhány ház ablakaiból köveket dobáltak a csendőrségre. Egy asszony ijedtében meghalt.

Egy püspök életveszélyben.

Sopron, szeptember 9. Széchenyi Miklós gróf győri püspök a minap nagy veszedelemben forgott. A püspök ugyanis szombaton este négyesfogaton Sopronból Marczfalvára hajtatott, hogy vasárnap megtartsa a bérnialást. A mint a püspök fogata a templom-utcából kijutott, éppen szemközt jött vele a villamos. A válságos pillanatban a kocsis a lovakat átugratta a sétatér korlátján, a püspök pedig Szentiványi szertartóval együtt kinyitott a kocsi s így nagyobb baj szerencsére nem történt. A püspök negyedórai késéssel folytatta félbeszakadt utját.

Anyja után a halálba.

Bécs, szeptember 9. Az éjjel a Marie-gasseban öngyilkosság történt. — Scheiller Adolf 21 éves postai gyakornok lett öngyilkossá az anyja ravatala mellett. Öngyilkosságának oka az, hogy az anyja tegnap reggel meghalt.

Esküvő helyett temetés.

Grätz, szeptember 9. Egy Bartsch Emilia nevű 19 éves hivatalnoknőnek, mint Grätzből írják, tegnapelőtt kellett volna oltár elé lépnie. Az esküvő előtt két nappal az eljegyzés felbomlott, a mi a szegény leányt arra vitte, hogy felakasztotta magát. Esküvője napján temették el nagy részvét mellett.

Pestis Odesszában.

Konstantinápoly, szeptember 9. Az egészségügyi tanács öt napi vesztegárt rendelt el az odesszai provenieneciákra, a hol e hó 2-án és 3-án hat pestis-gyanus megbetegedést konstataáltak.

Tőzsde.

Budapest, szept. 9. Készárüzletben az árak 5 fillérrel olcsóbbak. Határidőüzlet csökkenő irányzattal köttetett. Kötöttek: Októberi buza 6.69—70. Áprilisi buza 6.99—7. Októberi rosz 5.96—97. Áprilisi rosz 6.14—15. Októberi zab 5.76—77. — 1903 máj. tengeri 5.39—40.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megerősítés.** Bernáth Elemér, ítélő-táblai elnök Fülöp Károly, debreczeni törvényszéki joggyakornokot e minőségében véglegesen megerősítette.

§ **Hol van Kocsis András?** Kocsis András keresi a törvényszék. Kocsis András ugyanis néhány hónappal ezelőtt eltűnt, épen akkor, mikor a felesége, Szőke Zsuzsanna házasság felbontása iránti keresetett adott be ellene. Kocsis András most

hirdetményileg hívja fel a törvényszék, hogy a válóperében november 13 ikán tartandó békéltési tárgyaláson jelenjen meg, mert ellenesetben felbontják a házasságát.

§ A törvényszék elnöke itthon.

Dr. Szücs Miklós törvényszéki elnök ma éjjel érkezett haza hat heti szabadságáról. Az elnök feleségével együtt Moóron, Csaprendeken és Siófokon üdült, legutóbb pedig Budapesten tartózkodott.

§ Ha a szoboszlói virilis mulat.

Ily czímen nemrég írt törvénykezési hírlünkbe képtelen sajtóhiba csuszott be. A betűk átkos ördöge nyolcz napi fogház helyett nyolcz napi fogházat diktált a szedőgyereknek.

§ A Hatvan-utcai rablás.

Szentkúti Árpádot azzal vádolta csendőrségi jelentés alapján az ügyészség, hogy megtámadták és kirabolták Nagy Gábor talyigást. A törvényszék tegnapi főtárgyalásán nem nyert bizonyítást ez a vád s ezért a bíróság felmentette a vádlottat. Udvarhelyi dr. alügyész felebezett. Szentkúti szabadlábra helyezte a törvényszék.

§ A Bozsolyák virtusa.

Bozsolyák Sándornak az a virtusa, hogy lopkodni szeret. E virtusa miatt tavaly két évre kitiltották Bozsolyákat Debreczenből. Bozsolyák azonban visszajött a mult hónapban Debreczenbe és hogy a virtus se vesszen el, megint lopkodni kezdett. A pénzét korcsmákban itta el. Egy ilyen korcsmázás alkalmával összekapott Bozsolyák az öt rendretasító rendőrrel, akit ütlegetni kezdett. A korcsmárost pedig megölésse fenyegette. A virtuos Bozsolyák három heti fogházat kapott, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett a törvényszék.

§ **Szaba ságon.** Dr. Oláh Miklós törvényszéki elnök, a II. vádtaács elnöke tegnap kezdte meg szabadságát. — Hegdűs István törvényszéki bíró szabadságáról hazakerkezett.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Életunt hordár.** (Éjjeli express tudósítás.) Budapesten egy elkeseredett öreg ember akart ma reggel erőszakkal véget vetni életének. Fekete György, győri születésű, 68 éves hordár, Kemény Zsigmond-utca 12. szám alatt levő lakásán, nagy nyomorúsága miatt öngyilkossági kísérletet követett el. Öreg napjaira betegeskedni kezdett és ezzel együtt beköszöntött a nyomorgás ideje. Keresni nem tudott és a kegyetlen inség felköltötte benne az öngyilkosság gondolatát. Ma reggel aztán bal kezén felvágta az ütőeret. A mikor a házbeliiek észrevették, már nagy vértócsában eszméletlenül feküdt. A segítségül hívott mentők halálos sebet bekötözték és aztután a Rókus-kórházba szállították.

× **Bosszu a szerbekért.** (Éjjeli express tudósítás.) Borzalmas vérengzés volt a mult szombaton estefelé Novoszello községben, melynek szerb lakossága vasvillákkal és dorongokkal felfegyverkezve, megtámadott egy munkáscsapatot, a mely horvátokból állott. A véres eset lefolyásáról az alábbi tudósítást kaptuk: Szombaton

délután egy 12 főből álló munkáscsapat érkezett a faluba, horvátországi betonmunkások voltak és este tovább akartak utazni hazájukba. A községbe érve, betértek egy korcsmába, hogy ott várják be az elindulási időt. Alig egy óra mulva több szerb paraszt jött a korcsmába, a kik külön asztalhoz ülve, szerb nyelven tárgyalták a horvátországi eseményeket és a horvátokat szidalmazták. A horvátok, a kik a szerbek kifakadásait végig hallgatták, sejtve a veszedelmet, melybe jutottak, kifizették a borukat és távozni akartak. A mint az utcára kiléptek, nagy néptömeg állotta utjukat vasvillákkal és dorongokkal. Hangoosan kiabálták, hogy agyon kell ütni a horvátokat. A megrémült horvátok erre visszakarantak menekülni a korcsmába, de a bent volt szerbek ekkor már elállották az utjukat és az ajtót becsukták előttük. A megvadult nép erre rátámadt a kis csapatra, a mely védelmére kést rántott s ezzel iparkodtak utat törni maguknak. Sikerült néhányának véres fejjel elmenekülni. Brardics A. Osztovcics Milán horvát munkásokat teljesen leverték s a felbőszült tömeg még akkor is ütötte őket, amikor már a földön heverték. Az előljárárság közbejöttével sikerült a tömeget nagynehezen szétosztatni. A három súlyosan sérült embert bevitték a község házára, ahol később magukhoz tértek, de sérülésük oly súlyos, hogy életben maradásuk teljesen ki van zárva — A csendőrséget még az éjjel értesítették, mely másnap reggel táviratilag jelentette az esetet az ügyészségnek a vizsgálat megkezdése végett. A csendőrség eddig 11 embert tartóztatott le.

CSARNOK.

Az öröngyal.

Regény.

Írta: **Thau Gyula.**

Folytatás

Az érdekesebb részletek csak most merültek fel. Bogáti Péterné fokozott lelkesedéssel hallgatta a Geszterédy Teréz beszédét, aki így folytatta szavait:

— Láttam mindent. Láttam, mikor az oduba cipelték Bogáti Bélát, de rejtett helyemet nem hagyhattam el. Végre is egy gyenge nő nem tartóztathatta fel őket, hogy tervüket végre ne hajtsák. Megtették. Az volt a szándékom, hogy mikor elmennek, bemegyek az oduba s ha lehet, magam szabadítom ki Bogáti Bélát, ha pedig nem lehet, utána nézek a megfelelő segítségnek. Már akkor erősen világosodott, mikor ezek a bűnösök bevégezték működésüket s boldog örömmel tértek vissza. Nem hittem, hogy meglátnak, nem hittem, hogy észrevesznek.

Egy sziklaormon állottam. Lánczy Kálmán mindjárt, mihelyt meglátott, tisztában volt azzal, hogy árulója leszek. És tudják, hogy ez az ember mit tett?

— Mit? Mit? — tette fel a diszes társaság, csaknem minden tagja a kérdést.

— Elővette a fegyverét, elbujt a bokorba, célba vett és reám lött.

— Nem talált ugy-e? — kérdezte közbevágyva Bogátinét.

Nincs többé poloska.

A létező legjobb szer, melyet Schwartz Izsó föltalált, a **Poloska** halál, melylyel saját maga egy falakból, mint a butorokból a **poloskát** és annak petéit tökéletesen kiirtja. Meghívásra bárhova elmegyek s a legrövidebb idő alatt a **Poloskát** kiirtom, s mindent

kellemtelenség nélkül dolgozom. **SCWARTZ IZSÓ, Debreczen, Zugó-utca.**

— De talált. Balkaromat, itt, vállban érte a golyó. Lerogytam. Ez volt a szerencsém. Ha nem így történik, akkor újra ló s bizonyára jobban talál.

— Hallatlan! — kiáltotta kifakadva Láczy.

— A szédületes magas sziklaormon feküdtem. A karom lecsüngött. Ha megmozdulok, menthetetlenül a mélységbe zuhanok. Nem így akarta az Isten. Mikor eszméletre tértem, már nem a sziklaormon, hanem biztosabb helyen, a hegytető pázsitján feküdtem. Mellettem egy szelid tekintetű férfi állott. Vadász ruhában volt. Később tudtam meg, hogy ez az előttem idegen ember orvos, a ki passzióból vadászatot s a véletlen vezette hozzám. Kimosta karom sebet, eltávolította a golyót, bekötözte a sebet és gyöngéden levezetett a magas hegyről. Áldja meg az Isten ezt az embert Mindnyájunk boldogságát teremtette meg vele.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR. *)

Válasz Schaff urnak a Debreczeni Újság f. hó 9-ik sz. mában megjelent nyilttéri közleményére.

Nem akarván a közönség türelmét személyes viaskodások olvasásával kifárasztani s különben is a Schaff ur által felhozott rágalomokra elégnék találván tanítványaim válaszáat, csak a következőket tartom még szükségesnek kijelenteni:

Hogy én tanultam táncolni az igaz, hogy kitől, ahoz senkinek semmi köze, a fő az, hogy a rám vállalt kötelezettségnek minden körülmények közt meg tudok és meg fogok felelni, hogy pedig ismét mennyiért tanítok, az nem tartozik Schaff urra; más különben a köztünk megjelent cikkekben a közönségre bízom a konzekventia levonását.

Most pedig a magam részéről minden további sértegetést kikérve, egyben kijelentem, hogy Schaff ur minden további rágalmaszásaira nem tartom érdemesnek felelni.

Szabó Miklós,
táncztanító.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

3296 sz.
1902

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni magy. kir. dohánygyári igazgatóság egymásutáni következő három évre, az évenkénti szükséglet körülbelül 60.000 drb. hektoliteres **mogyorófa abroncs** szállításnak biztosítására nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok folyó évi október hó 7-én délelőtti 10 óráig fogadhatók el. Közelebbi felvilágosítást a dohánygyári igazgatóság ad.

Debreczen 1902. szeptemberi 5 én.

Magy. kir. dohánygyári igazgatóság.

Pártoljuk a helyi ipart!

Szőlőtermelők
figyelmébe!

Van szerencsém a t. szőlőgazdák becses figyelmébe ajánlani saját gyártmányu

borsajtóimat,

melyek kitünő minőségűek és háromszoros átvétellel van ellátva, úgy hogy eddigi bármilyen gyártmányu sajtónál nagyobb erőt kifejt s annak dacára, minél erősebben szorít, annál könnyebben hajt. Ne vásároljon tehát senki addig borsajtót, míg személyesen meg nem győződött a nálam állandóan készülő és raktáron levő kész borsajtók ezen rendkívül praktikus előnyeiről, már csak azért is, mert mindezen előnyök dacára rendkívül olcsó árban árusítom ezeket, hogy ezáltal hasznos szolgálatot tessek a szőlőgazdák e nemű érdekeinek előmozdítására.

Számos megrendelést kérve, vagyok mély tisztelettel:

PREIZLER MÓR,
műlakatos.

Debreczen, Deák Ferencz-u. 22.

Pártoljuk a helyi ipart!

Saját gyártmányu borsajtók.

Géprészek vaszerelvényezés a legújanyosabb ár mellett.

Minden külföldinél jobbak
és olcsóbbak!

A „Debreczeni Vasöntőde
és Géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű,
erőátételes

Borsajtói és Szőlőzúzói.

Eladás egyedül a gyártelepen: Pét út végén, a hadházi utcában.

**Jánossy József
és Társánál**

Leszállított határozott áron
beszerezhetőek:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó
kelmék, Cosmanosi szintartó
Indisch foulard szavana, Dou-
sches satinnok.

Több ezer méter maradékok

féláron.

Főter, a főtőzsde mellett.

GYOMORÉGÉS
ROHITSI
SAVANYUVIZEK
RENDSZERES
HASZNÁLATA
által teljesen megszűnik!
NAGYBANI RAKTÁR
HOFFMANN JÓZSEF CZEGLÉL BUDAPEST BATHORYUTCA 8.

ALAPITTATOTT 1828.

Füvessy Lajos
előbb Füvessy Bertalan
érezőtőde és kútfuró vállalata

Debreczen, Simonffy-utca 15.

Ajánlja saját készítményű **kút szivattyuit**
2 évi jótállással.

Jó vizű **kútak furását** helyben és
vidéken gyorsan és legjutányosabban jótál-
lással eszközöl.

Kossuth Lajos

születésének 100-ik évforduló
napján

kivilágítási poharak

● Kossuth képek ●

Blattner Gyula

üveg- és porcellán kereske-
désében már kaphatók és meg-
rendelhetők.

Főtőzsde mellett.

Borsajtókat, szőlőzúzókat készít

Röch István gépgyára Budapesten,
I., Budafoki-ut.

Ajánlja szab. **különbzékli emeltyűs**
sajtóit, valamint nagyobb gazdaságok részére
hidraulikus és folytonos működésű sajtóit.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bér-
mentve küldetik.

Ezen sajtók Debreczenben megtekint-
hetők és megrendelhetők

KERÉKGYÁRTÓ JÓZSEF

gép-műhelyében

Csapó-utca 31. sz.

Csemegeszőlő

piros és fehér Chasselas, Császárkörte,
Erdélyi vajonez és pergament körte
árusítás nagyban és kicsinyben. —

Csemegeszőlő szétküldés bel- és
külföldre postán és vasúton megbízás
szerint pontosan teljesíttetnek, számos
megrendelést kér:

Váray József,

kereskedése, Debreczen, városi újbérház.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélnél tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy jó családból való fiu tanulónak azonnal felvétetik Párisi Divat-áruházba.

„Igaz szív“ levele van a kívánt helyen.

Csizmdia legények kerestetnek vásári csizmakért páronként 1 frt. 20. krajczárt kapnak. Czim: Bleyer A. Karczag.

Szölő daráló és egy öt fiókos lisztes láda eladó. Csillag-u. 2. sz.

„Japán“ és Barátság 100-hoz intézett levelek írónak levelük van a kívánt helyen.

Egy pár jó karban levő használt kulcsos szerszám és egy Eszterházi-féle könnyű ocsi megvételre kerestetik. Ajánlatok Egyháztér 4. sz I emelet kéretnek.

Egy használt féderes bélelt koci és borshordók eladók. Csapó-utca 17. sz.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik Hermády Pál fűszer-és csemege üzletében Péterfia-utcán.

Kiadó 4 szobás uri lakás, ugyanott istálló. Miklós-utca 41.

Házi koszt kapható Peregyes utca 18 szám alatt.

A téglaskert II-ik járásán, akapuhoz közel 913 öl fekete szántóföld, tengeri terméssel együtt eladó. Értekezhetni lehet a Debreceni Első Takarékpénztár titkárságánál.

Tanuló felvétetik Komáromy József papirkereskedő könyvkötészetébe. Piacz-utca 12.

Két úri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-utca 40. sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

Kölsön új fürdő kádak kaphatók Kiss Ignác bádognál. Piacz-u. 54.

Tanuló felvétetik Gasparik Antal óráshoz Piacz-utca.

Nagy borospincze azonnal kiadó Lovass és Kosárka cégégnél Piacz-u. 7. sz.

Müvelt fiatal ember egyszerű leányka barátságát óhajtja. Levelek „Boldogság“ czimen a kiadóba kéretnek.

Házvezetőnek ajánlkozik 23 éves nő csakis intelligens urhoz esetleg gyermekes özvegyhez, vagy idősebb urhoz kit gondozni kell városba vagy tanyán, Levelek „Urinó“ czimen a főpostára kéretnek 15-ikéig.

A Csillár petroleum por

használatával, mely a legolcsóbb petroleumot is szagtalaná teszi, az égésnél 30%-ot takaríthatunk meg. A világosság fejlesztését pedig tetemesen elősegíti. Gy csomag ára 10 fillér. Kapható Debreczenben ifju P. J. József üveg és porcellán kereskedésében.

Kivilágításra poharak készítését elvállalja a legjutányosabb áron Katona István szappanos. Dógenfeld tér 9-ik városi bérsátor.

3 pár egesszéi kötött férfi-harisnya 79 kr 3 pár szintartó fekete kötött női-harisnya 75 kr., kötött gyermek harisnyák igen jutányos árban beszerezhető MÁRTON GYULA üzletében, Debreczen, Bika-szálloda mellett.

Társat keresek egy jó meneteli üzlethez, czim a kiadóhivatalban.

Arany János-u. 62. sz. sarok ház, korlátlan italmérési üzlettel eladó.

Zongorák, pianinok bérbe kaphatók Schmidt S. zongora és hangszerraktárában.

Cemege szőlő saját termelésű, kapható Benyáts Emilnél.

Jó izletes házikoszt kapható uri emberek részére olosón. Csapó utca 19. sz.

Must naponta fris szüretelés kapható e hét folyamán a Sáránci szőlőtelepen.

Eladó egy petroleum szállító koci és 250 drb. 5 literes bádóg, értekezhetni Neumann és Weisz, Hatvan-u 5.

Szobapadlóakk és parketmázak

legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhető

Terei József cég utódánál.

Kizárólagos festék és zsiradék nagy raktár. Debreczen, hatvan-u. 13. szám

Szülők figyelmébe

ajánljuk az őszi idenyre szükséges gyermek ruhák beszerzésére Magyarország legnagyobb és legrégebb

férfi-, fiu- és gyermek ruha

áruházát.

Neumann M.

cs. és királyi udvari szállító, Debreczen, Főtér, a postával szembe.

Megérkeztem!

Egy kiló pléh edény **70 kr.**

A tisztelt háziasszonyokhoz!

Tisztelettel bátorkodom tudomására hozni, hogy

Debreczenben, Simonffy-u. 7. sz. uj piaczon

vas-, zománcozott bádóg-edény és konyhaeszköz-raktárt

rendeztem be.

Mint hogy az árut a

lehető legolcsóbb árakon adom el, szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Hrnecek József.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évfordulója alkalmából a rajzszerinti emlékképet készítették az országos bizottság által elfogadtattott.

Ne legyen egyetlen magyar, kinek mellét ne ékesítse Kossuth Lajos képe, mely izlése szép és tartós kiállítás mellett oly olcsó, hogy mindenki megszerezheti, kapható:

Bartha Kálmán

főtéri üzletében, ára 24 fillér (12 kr.)

Ismételadónak kedvezmény.

Helyi ipar!

Kossuth-ünnepélyre kivilágításhoz

és a lámpinos menethez

Kossuth Lajos 1848-iki arczképével ellátott 30 cm. átmérőjű nemzeti színű, (darabonként teljes felszereléssel 70. fillér,

Papir lámpákat

készít — bármily nagy mennyiségben

Dávidházy Kálmán,

könyvkötő és diszmvés, Fűvészkert-u. 9.

Megrendelések 15-ikéig fogadtatnak el. Minta az üzlethelyiségben megtekinthető. Tömeges rendelésnél engedmény.